O ŚWIATACH ALTERNATYWNYCH W NAUCE

Paweł Wiczling

Katedra Biofarmacji i Farmakodynamiki, Wydział Farmaceutyczny, Gdański Uniwersytet Medyczny

Myślenie „co by było gdyby" jest obecne w popkulturze, na przykład w powieściach historycznych ukazujących alternatywne wersje przeszłości. Lubimy, jako ludzie, puszczać wodze fantazji i zastanawiać się co by się stało, gdybyśmy zrobili pewną rzecz inaczej, kim byśmy byli, gdybyśmy wybrali inną uczelnię albo jaki byłby nasz stan zdrowia gdybyśmy nie przyjęli jakiegoś leku w przeszłości lub lata temu zaczęli ćwiczyć? Takie myślenie nazywa się myśleniem kontrfaktualnym i niekoniecznie reprezentuje ono coś, co jest sprzeczne z faktami. Bardziej odnosi się do sytuacji, w której porównujemy nasz świat do świata alternatywnego.

Na wykładzie omówię przydatność takiego rozumowania w podejmowaniu indywidualnych i społecznych decyzji na temat przydatności różnych interwencji medycznych. Niestety wyciąganie wniosków kontrfaktualnych jest trudne, dlatego prowadzi do wielu sporów, które można zaobserwować w literaturze naukowej i w mediach społecznościowych. Przykładem jest kontrowersyjny spór związany z zasadnością stosowania przesiewowych badań mammograficznych w kierunku wykrywania nowotworu piersi.

kontakt: wiczling@gumed.edu.pl